

इदानीन्तु नित्य आधाने नक्षत्रमेकं निषिध्येतरद्विधत्ते । “न
पूर्वयोः फल्गुन्योरग्निमादधीत । एषा वै जघन्या रात्रिः संव-
त्सरस्य । यत् पूर्वं फल्गुनी । पृष्ठत एव संवत्सरस्याग्निमा-
धाय । पापीयान् भवति । उत्तरयोरारादधीत । एषा वै प्रथमा
रात्रिः संवत्सरस्य । यदुत्तरे फल्गुनी । मुखत एव संवत्सरस्या-
ग्निमाधाय । वसीयान् भवति’ इति । फाल्गुनमासे येयं पूर्णिमा
तत्र प्राप्तं यत् पूर्वफल्गुनीनक्षत्रं तद्युक्ता रात्रिः पूर्वसंवत्सरस्य
समाप्तिस्थानीया । अतस्तत्रादधानः संवत्सरस्य ‘पृष्ठतः’ पृष्ठभागे-
ऽनुष्ठानादरिद्रो भवति । उत्तरफल्गुनीनक्षत्रे भाविसंवत्सरा-
दित्वात् तत्रादधानः संवत्सरप्रारम्भ एवाधायत्यन्तधनिको
भवति ।

पक्षान्तरं विधत्ते । ‘अथो खलु । यदैवैनं यज्ञ उपनमेत् ।
अथादधीत । सैवास्यर्द्धिः” इति ॥ अन्येऽभिज्ञा एवमाहुः खलु
यस्मिन्नेव काले ‘एनं’ पुरुषं सोमयज्ञः प्राप्नुयात्, सोमयागं
करिष्याम्यहमिति बुद्धिरुदियात्, तदानीमेवादधीत । न तु
नक्षत्रादिकं परीक्षितव्यम् । सैव सोमयागबुद्धिरेवास्य पुरुषस्य
नक्षत्रादिकत्नविहितकालसमृद्धिः । अतएव सूत्रकारेणोक्तम् ।
“सोमेन यक्ष्यमाणो नत्तुर्न नक्षत्रम्” इति । अत्र मीमांसा-
द्वितीयाध्यायस्य षष्ठपादे चिन्तितम् ।

“आधानं किं प्रकृत्यर्थं वक्त्रिमात्रेण वा युतम् ।

संस्कृताग्निप्रणाल्यैतत् पर्षवत्प्रकृतौ स्थितम् ॥

लौकिकाकारमात्रत्वे विफलत्वात् क्रतौ युतिः ।